

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 22 Μαρτίου 2024 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος - Εισηγήτρια και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 15.02.2024 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ **219/15.02.2024** του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (στο εξής «η προσφεύγουσα») που εδρεύει στην «...» επί της «...» και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

-Του «...» (στο εξής «η αναθέτουσα αρχή») που εκπροσωπείται νόμιμα.
-Της παρεμβαίνουσας ένωσης οικονομικών φορέων «...» (στο εξής «η παρεμβαίνουσα») που εδρεύει στο «...» και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η απόφαση της αναθέτουσας αρχής με αριθμό «...» και η απόφαση με αριθμό ΑΔΑ «...», κατά το μέρος αυτών με το οποίο κρίθηκε απορριπτέα η προφορά της και αναδείχθηκε προσωρινή και στη συνέχεια οριστική ανάδοχος της σύμβασης η ένωση οικονομικών φορέων «...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο.

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 2.016,00 ευρώ σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: «...»).
2. Με τη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με αριθμό «...» προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την ανάδειξη αναδόχου για

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

«...» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 403.147,06 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε με τη Διακήρυξη αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 29η.12.2023. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις «...» (ΑΔΑΜ: «...») και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α «...».

3. Με την Πράξη του Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου με αριθμό 258/2024 ορίστηκε η εισηγήτρια και η ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής, ενώ η αναθέτουσα αρχή απέστειλε εμπρόθεσμα την 1^η.03.2024 τις απόψεις της με αριθμό πρωτοκ. «...» δια μέσου του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε την παρέμβασή της εμπρόθεσμα στις 26.02.2024, ήτοι την επόμενη εργάσιμη μετά την πάροδο της προβλεπόμενης προθεσμίας, η οποία ήταν ημέρα Κυριακή και η προσφεύγουσα κατέθεσε εμπρόθεσμα το υπόμνημά της σχετικά με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής και τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας στις 05.03.2024.

4. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 39/2017 προβλέπεται ότι: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ {ήδη ΕΑΔΗΣΥ κατά το άρθρο 3 του ν.4912/2022} κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».*

5. Η Διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣΤΕ 1217/2018, 2434/2017, 1086/15, 4901/14, 2551/2013,

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

5022/12, 2635/2009, Ε.Α. ΣΤΕ 15/2021, 241/2020, 352/2016 και Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.).

6. Στο άρθρο 361 παρ. 1 του ν. 4412/2016 με τίτλο Προθεσμία άσκησης της προσφυγής», ορίζεται ότι: «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: α. δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή β. δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως, γ δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ».

7. Επίσης, στο άρθρο 4 του πδ 39/2017 με τίτλο «Προθεσμία άσκησης προσφυγής» ορίζεται ότι: «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή με τηλεομοιοτυπία (άρθρο 361 παρ. 1 περ. α ν. 4412/2016) ή β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας (άρθρο 361 παρ. 1 περ. β ν. 4412/2016), άλλως γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δέκα πέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ ν. 4412/2016)».

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

8. Το άρθρο 36 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «(...) 5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν: α) στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α' 184) και το Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής και αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, β) στον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, γ) στους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων, δ) στον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και ε) στους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης».

9. Επιπλέον, στην ΚΥΑ 166278/30.06.2021 (ΦΕΚ 2813 Β'/2021) με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» και ειδικά στο άρθρο 8 με τίτλο «Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων» ορίζονται τα εξής «1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ-Δημόσια Έργα κατά περίπτωση, με: α. Την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης. β. Την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης. γ. Την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικής Προσφοράς», της εκάστοτε διαδικασίας σύναψης σύμβασης και σε χωριστό σχετικό ηλεκτρονικό χώρο για κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος περιλαμβάνει κατά περίπτωση τους (υπό)φακέλους: i. «Δικαιολογητικά Συμμετοχής». ii. «Τεχνική Προσφορά». iii. «Οικονομική Προσφορά». δ. Την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικής Πρόσκλησης Υποβολής Δικαιολογητικών/Αίτησης Συμμετοχής» της εκάστοτε ηλεκτρονικής πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών. ε. Την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικής Υποβολής Δικαιολογητικών/Αίτησης Συμμετοχής» της εκάστοτε ηλεκτρονικής πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών/αίτησης συμμετοχής και σε χωριστό σχετικό ηλεκτρονικό χώρο για κάθε οικονομικό φορέα. 1.1 Από την 01.09.2021, οι ηλεκτρονικές περιοχές της παρ. 1 του παρόντος άρθρου συνιστούν τον ηλεκτρονικό τόπο τήρησης του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης, σύμφωνα με την παρ. 2 των άρθρων 45 και 277 του ν. 4412/2016 (Α' 147), περί συγκρότησης και τήρησης φακέλου δημόσιας σύμβασης και σύμβασης αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων της προκαταρκτικής διαβούλευσης της αγοράς, στην περίπτωση που αυτή διεξάγεται εκτός ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4412/2016 (Α' 147). 2. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ-Δημόσια Έργα. Οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν είναι επίσημη αργία ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη και ώρα 23:59:59, εκτός αν με τα έγγραφα της σύμβασης ορίζεται συγκεκριμένη ημέρα και ώρα. **Ειδικότερα η κοινοποίηση πραγματοποιείται μέσω της λειτουργικότητας της Επικοινωνίας. Η επιτυχής αποστολή μηνύματος μέσω της Επικοινωνίας λογίζεται και ως επιτυχή παραλαβή του από τον αποδέκτη».**

10. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή κατατέθηκε στις 15.02.2024 και η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η κατάθεση της προσφυγής κατά την παραπάνω ημερομηνία είναι εμπρόθεσμη, καθώς πραγματοποιήθηκε εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας των δέκα ημερών από την κοινοποίηση της κατακυρωτικής απόφασης με ΑΔΑ «...», η οποία πραγματοποιήθηκε δια μέσου της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαγωνισμού στις 07.02.2024. Η αναθέτουσα αρχή ωστόσο ισχυρίζεται με τις απόψεις της ότι η προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εκπρόθεσμα, καθώς στις 19.01.2024 είχε αναρτήσει στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και συγκεκριμένα στο πεδίο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού» την απόφαση ανάδειξης προσωρινού αναδόχου με αριθμό πρωτοκ. «...» μαζί με τα δικαιολογητικά συμμετοχής και τις οικονομικές προσφορές όλων των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων προκειμένου να παραχωρήσει πρόσβαση στα στοιχεία αυτά. Επομένως, κατά τον ισχυρισμό της αναθέτουσας αρχής, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής (07.02.2024) είχε παρέλθει η προθεσμία των δέκα ημερών για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, η οποία εκκίνησε στις 19.01.2024, όποτε και αναρτήθηκε στο πεδίο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού» η απόφαση ανάδειξης προσωρινού αναδόχου με αριθμό πρωτοκ. «...».

11. Ο παραπάνω ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής δεν είναι βάσιμος. Και αυτό γιατί κατά τα ρητά οριζόμενα στο άρθρο 8 της ΚΥΑ 166278/30.06.2021 για την εκκίνηση όλων των προθεσμιών θα πρέπει να έχει προηγηθεί η

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

προσήκουσα κοινοποίηση εγγράφου διά μέσου της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού και όχι σε κάποιο άλλο πεδίο, όπως το πεδίο «Σημειώσεις και Συνημμένα». Μάλιστα, ορίζεται ρητά ότι ως απόδειξη της επιτυχούς παραλαβής του μηνύματος από τον αποδέκτη λογίζεται η επιτυχής αποστολή μηνύματος δια μέσου της λειτουργικότητας «επικοινωνία» και ως επιτυχής η παραλαβή του από τον αποδέκτη για την εκκίνηση της κάθε νόμιμης προθεσμίας, η οποία στην κρινόμενη περίπτωση είναι η προθεσμία για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής. Όπως προαναφέρθηκε, από τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης δεν προκύπτει η κοινοποίηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής με αριθμό πρωτοκ. «...» για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου μαζί με τα δικαιολογητικά συμμετοχής και τις οικονομικές προσφορές όλων των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων στις 19.01.2024 δια μέσου της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαγωνισμού, παρά μόνο η ανάρτησή της στο πεδίο «Σημειώσεις και Συνημμένα» την παραπάνω ημερομηνία. Επομένως, η κοινοποίηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής με αριθμό πρωτοκ. «...» στις 19.01.2024 δεν ήταν η προσήκουσα για την εκκίνηση της νόμιμης προθεσμίας για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής και κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα, όπως βάσιμα ισχυρίζεται, έλαβε πλήρη γνώση του γεγονότος ότι έχει εκδοθεί απόφαση για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου στις 07.02.2024, οπότε κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες δια μέσου της λειτουργικότητας «επικοινωνία» η απόφαση για την ανάδειξη οριστικού αναδόχου της σύμβασης. Μετά τα παραπάνω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα στις 15.02.2024, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας και της αναθέτουσας αρχής.

12. Με τον **πρώτο λόγο προσφυγής** η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή έκρινε απορριπτέα την προσφορά της με την παρακάτω αιτιολογία *«Η Επιτροπή αφού προχώρησε στον έλεγχο των προτύπων διασφάλισης ποιότητας και προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης («...»), σύμφωνα με το άρθρο 22.Ε της με αρ. πρ. «...» Διακήρυξης (ΑΔΑΜ στο ΚΗΜΔΗΣ «...», για τον δεύτερο κατά σειρά μειοδοσίας οικονομικό φορέα «...» διαπίστωσε την έλλειψη του «...», Σύστημα Διαχείρισης Κοινωνικής*

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

Υπευθυνότητας και ως ισοδύναμο του έχει προσκομίσει το «...», Σύστημα Διαχείρισης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, για το οποίο προσκόμισε την από 08-01-2024 Υπεύθυνη Δήλωση περί ισοδυναμίας. Η Επιτροπή απορρίπτει την ισοδυναμία του «...», Σύστημα Διαχείρισης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, με το «...», Σύστημα Διαχείρισης Κοινωνικής Υπευθυνότητας για τους παρακάτω λόγους: Το «...» είναι ένα πρότυπο που μπορεί να πιστοποιηθεί, ενώ το «...» παρέχει καθοδήγηση στις εταιρείες. Το «...» περιλαμβάνει συστήματα διαχείρισης, ενώ το «...» είναι περιγραφικό. Επομένως, τα δύο πρότυπα δεν είναι ακριβώς ισοδύναμα, αλλά καθένα έχει τον δικό του ρόλο στην υποστήριξη της κοινωνικής ευθύνης των εταιρειών. Το πρότυπο «...» δεν είναι προς πιστοποίηση. Παρέχει καθοδήγηση παρά απαιτήσεις, επομένως δεν μπορεί να πιστοποιηθεί, σε αντίθεση με ορισμένα άλλα γνωστά πρότυπα «...». Οποιαδήποτε προσφορά για πιστοποίηση, ή ισχυρισμοί ότι είναι πιστοποιημένο, στο «...» θα ήταν μια παραπλάνηση της πρόθεσης και του σκοπού και μια κατάχρηση του «...». Σχετικά με τον κρινόμενο πρώτο λόγο προσφυγής λεκτέα τα εξής:

13. Στο άρθρο 22 της Διακήρυξης με τίτλο «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής» και συγκεκριμένα στο εδάφιο 22.Ε «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» ορίζονται τα εξής: «Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατ' ελάχιστο να διαθέτουν τα κάτωθι πρότυπα: **1..2..3..4 «...», Σύστημα Διαχείρισης Κοινωνικής Υπευθυνότητας σύμφωνα με το πρότυπο ή ισοδύναμο.** Οι ως άνω απαιτήσεις πληρούνται, σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, όταν καλύπτονται από ένα τουλάχιστον μέλος της ένωσης».

14. Η προσφεύγουσα προς απόδειξη της πλήρωσης της παραπάνω απαίτησης μετά από σχετική κλήση της αναθέτουσας αρχής, κατέθεσε τα ζητούμενα πιστοποιητικά σύμφωνα με τον όρο 22 Ε της Διακήρυξης, μεταξύ των οποίων και το πιστοποιητικό «...» (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με την ονομασία «...»), με το οποίο ο φορέας πιστοποίησης «...» βεβαιώνει ότι η προσφεύγουσα «έχει καθιερώσει ένα Σύστημα Διαχείρισης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, το οποίο είναι σε συμμόρφωση με τις κατευθύνσεις του οδηγού «...»». Κατέθεσε επίσης και υπεύθυνη δήλωση (βλ. ηλεκτρονικό

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

αρχείο με την ονομασία «...») με την οποία δεσμεύθηκε ότι το Πιστοποιητικό ISO «...», Σύστημα Διαχείρισης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ισοδύναμο με το «...» που ζητά η Διακήρυξη. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας η παραπάνω αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς της, λόγω της μη αναγνώρισης του γεγονότος ότι το Πιστοποιητικό «...» είναι ισοδύναμο με το πιστοποιητικό «...» δεν είναι νόμιμη, καθώς το πρότυπο «...» περιλαμβάνει μια οριζόντια «κοινωνική ρήτρα», που επιτάσσει την ενσωμάτωση κοινωνικών χαρακτηριστικών και κριτηρίων και το σεβασμό των υφιστάμενων εργασιακών υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο, από συλλογικές συμβάσεις ή το διεθνές δίκαιο (απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, καταπολέμηση των διακρίσεων, προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών, εταιρική κοινωνική ευθύνη των οικονομικών φορέων κλπ) και η πιστοποίηση που έχει λάβει από την εταιρεία «...», βεβαιώνει ότι συμμορφώνεται με τις αρχές και τις συγκεκριμένες απαιτήσεις σε συνθήκες εργασιακού περιβάλλοντος. Υποστηρίζει επίσης η προσφεύγουσα ότι το «...» είναι η μοναδική έκδοση εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας που εκδίδεται από διεθνή αναγνωρισμένο οργανισμό τυποποίησης και η βεβαίωση συμμόρφωσής του από διαπιστευμένους οργανισμούς πιστοποίησης είναι ισοδύναμη και πιο ισχυρή από ιδιωτικά πρότυπα πιστοποίησης.

15. Στην προκείμενη περίπτωση, από έρευνα στο διαδίκτυο, στην οποία επιτρέπεται να προβεί η ΕΑΔΗΣΥ για τη θεμελίωση της κρίσης της (βλ. ΔΕΦΑΘ 786/2022, 2494/2022, ΔΕΦΚομοτηνής 9/2019) προκύπτουν τα εξής: Το πρότυπο «...» είναι ένα διεθνές πρότυπο που εντάσσεται στον ευρύτερο τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Ειδικότερα, σχεδιάστηκε από τον «...» με στόχο να θέσει συγκεκριμένα κριτήρια και προδιαγραφές για τις κοινωνικά αποδεκτές συνθήκες εργασίας και έχει παγκόσμια εφαρμογή και αναγνώριση. Το πρότυπο εστιάζει στην τήρηση των εργασιακών δικαιωμάτων και τη διασφάλιση δίκαιων και ασφαλών εργασιακών συνθηκών, αλλά έχει σχεδιαστεί ώστε να συμπεριλάβει διεθνείς συμφωνίες, όπως η «...», η «...» και η «...». Ειδικότερα, παρέχει διαφανή, μετρήσιμα και επαληθεύσιμα στοιχεία για την πιστοποίηση της επίδοσης των εταιρειών σε εννέα βασικούς τομείς: «...». Επίσης, το «...» αποτελεί οδηγό εφαρμογής της «...»,

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

καλύπτοντας όλους τους άξονες της ηθικής, των αρχών της βιωσιμότητας και της διακυβέρνησης, του περιβάλλοντος και τη διαβούλευση με την τοπική κοινωνία. Παρέχει αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες και όχι απαιτούμενα κριτήρια. Ως πρότυπο δεν είναι πιστοποιήσιμο, αλλά μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της επιθεώρησης δύναται να εκδοθεί βεβαίωση ορθής εφαρμογής του προτύπου. Η θεματολογία του «...» περιλαμβάνει 7 βασικούς πυλώνες, που είναι: Διακυβέρνηση, Ανθρώπινα Δικαιώματα, Εργασιακές Πρακτικές, Περιβάλλον, Πρακτικές δίκαιης/ορθής λειτουργίας, Θέματα καταναλωτή, Συμμετοχή και ανάπτυξη τοπικών κοινοτήτων «...»).

16. Από την παραπάνω περιγραφή του πεδίου που καταλαμβάνουν τα δύο πρότυπα επιβεβαιώνεται η θέση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με το ότι **δεν** είναι ισοδύναμα μεταξύ τους, καθώς το μεν πρότυπο «...» εστιάζει στην τήρηση των εργασιακών δικαιωμάτων και τη διασφάλιση δίκαιων και ασφαλών εργασιακών συνθηκών, το δε «...» άπτεται των θεμάτων της ηθικής, των αρχών της βιωσιμότητας και της διακυβέρνησης, του περιβάλλοντος και τη διαβούλευση με την τοπική κοινωνία. Συνεπώς, οι εξασφαλίσεις στις οποίες στοχεύει η αναθέτουσα αρχή ζητώντας τη συμμόρφωση με το πρότυπο «...», Σύστημα Διαχείρισης Κοινωνικής Υπευθυνότητας δεν μπορούν να παρασχεθούν εναλλακτικά με την υποβολή του προτύπου «...», το οποίο αναπτύσσεται σε άλλο πεδίο και όχι σε αυτό της Διαχείρισης Κοινωνικής Υπευθυνότητας, όπως αυτή παραπάνω αναλύεται και διαφέρει από την Διαχείριση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Μετά τα παραπάνω, η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας είναι νόμιμη και βρίσκει έρεισμα στον όρο 22 Ε της Διακήρυξης με τον οποίο απαιτείται άλλο πρότυπο και όχι αυτό που κατέθεσε η προσφεύγουσα, το οποίο δεν προκύπτει ούτε ότι είναι ισοδύναμο του ζητούμενου, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί εναλλακτικά αποδεκτό. Κατά συνέπεια, **ο πρώτος λόγος προσφυγής προβάλλεται αβάσιμα και θα πρέπει να απορριφθεί.**

17. Με τον **δεύτερο λόγο**, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας ένωσης οικονομικών φορέων και προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκε αποδεκτή, αν και στα ΕΕΕΣ που κατέθεσαν τα μέλη της ένωσης δεν δήλωσαν ποια από τις δύο εταιρείες θα είναι ο

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. Επίσης, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ότι στα υποβληθέντα ΕΕΕΣ και στην σχετική ερώτηση του ίδιου μέρους «Τμήματα που συμμετάσχει ο Οικονομικός Φορέας», η εταιρεία «...» δηλώνει «...», και η εταιρεία «...» δηλώνει «...», ενώ παρέλειψε να προσδιορίσει την έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της κατανομής αμοιβής σε καθένα από αυτά. Σχετικά με τον παραπάνω λόγο προσφυγής λεκτέα τα εξής:

18. Στο άρθρο 96 παρ. 7 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι *«Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής».*

19. Επιπλέον, στον όρο 3.1 της επίμαχης Διακήρυξης, το οποίο μεταφέρει στο κανονιστικό πλαίσιο της Διακήρυξης τις παραπάνω ρυθμίσεις, ορίζεται ότι *«Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υποχρεωτικά υπογράφεται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους, νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά, προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α) είτε στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης».*

20. Σχετικά με την έννοια του παραπάνω άρθρου 96 παρ. 7 του ν. 4412/2016 και του οικείου άρθρου της Διακήρυξης σε συνδυασμό με την περιεχόμενη στο ΕΕΕΣ διατύπωση «Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (επικεφαλής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...)», έχει γίνει δεκτό ότι ο επικεφαλής/συντονιστής της ένωσης είναι μέλος της και δεν μπορεί να είναι τρίτο πρόσωπο φυσικό ή νομικό, σε περίπτωση που αυτό δεν συμμετέχει

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

αυτοτελώς στην ένωση και ότι η έννοια του επικεφαλής/συντονιστή, η οποία αναφέρεται στο μέλος που συντονίζει διοικητικά και τεχνικά την ένωση και επικοινωνεί με την αναθέτουσα αρχή, διαφοροποιείται από την έννοια του νόμιμα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου που υποβάλλει κοινή προσφορά εκ μέρους της ένωσης και μπορεί να είναι οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο επιλέξουν τα μέλη της. Κατά συνέπεια, γίνεται δεκτό ότι η συμμετέχουσα ένωση εταιρειών οφείλει να υποδείξει ένα εκ των μελών της ένωσης, το οποίο αναλαμβάνει την ευθύνη της εκπροσώπησης και του **διοικητικού και τεχνικού συντονισμού** των μελών για την παραγωγή του σύνθετου αντικειμένου της υπό ανάθεση υπηρεσίας και να διακρίνει αυτό από το απλό μέλος της, ιδιότητες οι οποίες δεν μπορούν να συμπίπτουν στο ίδιο μέλος της ένωσης. Κατά τούτο, ο εκπρόσωπος/συντονιστής της ένωσης έχει την έννοια του «επικεφαλής εταίρου» (lead partner) και ταυτίζεται εννοιολογικά με τον όρο «επικεφαλής» (leader) που αναφέρεται στο ΕΕΕΣ, (βλ. Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7 (ΕΕ) της Επιτροπής (ΕΕ L 3/6.1.2016). Συνεπώς, η έννοια του εκπροσώπου της ένωσης οικονομικών φορέων που υποβάλλει την προσφορά, -ο οποίος μπορεί να είναι οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που έχει νόμιμα εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από τα μέλη της ένωσης-, είναι διάφορη και διακριτή από την έννοια του εκπροσώπου/συντονιστή της ένωσης, ο οποίος είναι μέλος της ένωσης και επομένως, δεν επιτρέπεται, ούτε δήλωση περισσότερων φορέων ως επικεφαλής, ούτε απόδοση της ιδιότητας αυτής σε φυσικό πρόσωπο που δεν συμμετέχει αυτοτελώς στην ένωση, όπως οι εκπρόσωποι των συμμετεχουσών επιχειρήσεων (βλ. ΣΤΕ 892/2022, ΕΑ ΣΤΕ 165/2020, Ε.Σ. Τμήμα Μείζονος – Επταμελούς Σύνθεσης 590/2019 και Α.Ε.Π.Π. 279/2020, 29/2020, 1511/2020).

21. Στην προκειμένη περίπτωση η παρεμβαίνουσα ένωση εταιρειών υπέβαλε διακριτά ΕΕΕΣ για κάθε εταιρεία - μέλος της Ένωσης (βλ. ηλεκτρονικά αρχεία με τις ονομασίες «...», για την εταιρεία ««...» και «...» για την εταιρεία «...»). Στο πρώτο από τα δύο παραπάνω αρχεία, η εταιρεία «...» στο ερώτημα «*Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους?*» έδωσε την απάντηση «**ΝΑΙ**» και στη συνέχεια στην ερώτηση «*Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...)*»: η εταιρεία έδωσε

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

την απάντηση «**GM**» (group member). Ομοίως, στο δεύτερο από τα παραπάνω αρχεία, η εταιρεία «...» στο ερώτημα «*Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους?*» έδωσε την απάντηση «**ΝΑΙ**» και στη συνέχεια στην ερώτηση «*Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...)*» η εταιρεία έδωσε την απάντηση «**GM**» (group member).

22. Κατόπιν όλων των παραπάνω γίνεται δεκτό ότι στην προκειμένη περίπτωση η προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών, είναι πλημμελής, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, καθώς αντίθετα με τις παραπάνω παραδοχές έχει παραλείψει να ορίσει στα ΕΕΕΣ αυτής μία εκ των δύο εταιρειών, που την απαρτίζουν, ως συντονιστή αυτής έναντι της αναθέτουσας αρχής, έχοντας δηλώσει αμφότερες της εταιρείες ως μέλη της ένωσης. Βάσιμα δε η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι η υποχρέωσή της, που ορίζεται στον όρο 3.1 της Διακήρυξης για τον ορισμό εκπρόσωπου/συντονιστής της ένωσης, εκπληρώθηκε με την κατάθεση των υπευθύνων δηλώσεων από τις δύο εταιρείες – μέλη της ένωσης σχετικά με τη μη υπέρβαση του ανώτατου ορίου ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργαλαβικών συμβάσεων (βλ. ηλεκτρονικά αρχεία με τις ονομασίες «...»), στις οποίες γίνεται αναφορά στο «...» με ημερομηνία 27.12.2023 μεταξύ των δύο εταιρειών. Και αυτό γιατί, αν και το παραπάνω συμφωνητικό περιλαμβάνεται και στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της παρεμβαίνουσας (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με την ονομασία «...») και παρόλο που σε αυτό αναφέρεται ότι «*Ως κοινός εκπρόσωπος / συντονιστής της ένωσης για τα όλα τα στάδια καθώς και για το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης έναντι του κύριου του έργου ορίζεται το μέλος της «...» και διακριτικό τίτλο «...», και ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτής η «...»*», καθώς το συμφωνητικό αυτό δεν αποτελεί συνοδευτική του ΕΕΕΣ υπεύθυνη δήλωση, όπως απαιτεί ο όρος 3.1, ούτε και οι υπεύθυνες δηλώσεις, στις οποίες αυτό μνημονεύεται, είναι συνοδευτικές του ΕΕΕΣ, αλλά έχουν άλλο αντικείμενο, ήτοι τη δήλωση ανεκτέλεστου υπολοίπου. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι ο όρος 3.1 απαιτεί και υποδεικνύει συγκεκριμένο έγγραφο της προσφοράς, στο οποίο θα δηλώνεται ο εκπρόσωπος / συντονιστής της ένωσης, τα οποία είναι είτε το ΕΕΕΣ (Μέρος II

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

-Ενότητα Α) είτε η συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση και δεδομένου επίσης ότι στο ΕΕΕΣ της παρεμβαίνουσας περιλαμβάνεται αντίθετη δήλωση σε σχέση με αυτή που περιλαμβάνεται στο Ιδιωτικό Συμφωνητικό, καθώς έχει δηλωθεί ότι και οι δύο εταιρείες θα έχουν το ρόλο του group member, ο κρινόμενος ισχυρισμός προβάλλεται βάσιμα και θα πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς η παρεμβαίνουσα δεν τήρησε την υποχρέωσή της σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης.

23. Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης, παρά το γεγονός ότι, κατά παράβαση των σχετικών απαιτήσεων της Διακήρυξης, δεν δήλωσε στο ΕΕΕΣ που κατέθεσε ή σε συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση την έκταση και το είδος συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης καθώς και την κατανομή της αμοιβής μεταξύ τους.

24. Η παρεμβαίνουσα αντιτάσσει στα παραπάνω ότι στα ΕΕΕΣ των μελών της δηλώθηκαν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τα μέλη της ένωσης, ενώ, συμπληρωματικά, οι ειδικότερες πληροφορίες περί είδους συμμετοχής και κατανομής αμοιβής προέκυπταν από το ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας με ημερομηνία 27.12.2023, που κατατέθηκε στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της και στο οποίο (άρθρο 4) αναφέρεται ότι *«Από τους συμβαλλόμενους της ένωσης οικονομικών φορέων, το κάθε μέλος θα εκτελέσει και θα λάβει αμοιβή, ίση με τα κάτωθι ποσοστά : Επί του συνόλου των εργασιών της σύμβασης, το «...» θα εκτελέσει το 50,00% του συνόλου των εργασιών, ενώ το μέλος «...» και διακριτικό τίτλο «...» θα εκτελέσει το υπολειπόμενο ποσοστό των εργασιών του έργου ήτοι ποσοστό 50,00% επί των συμβατικών εργασιών του έργου».* Από την παραπάνω διατύπωση του άρθρου 4 το ιδιωτικού συμφωνητικού η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι καλύπτεται η απαίτηση για τη δήλωση της έκτασης και του είδους της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους.

25. Επ' αυτών λεκτέα τα εξής: Η παρεμβαίνουσα ένωση κατέθεσε στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της τα ΕΕΕΣ των μελών της (βλ.

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

ηλεκτρονικά αρχεία που αναφέρονται παραπάνω). Στο ΕΕΕΣ της «...» και στο μέρος ΙΙ αυτού δηλώθηκαν τα εξής «Ο ΟΦ συμμετάσχει στη διαδικασία μαζί με άλλους Οικονομικούς Φορείς - Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους; Απάντηση: Ναι - Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...): GM - Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία σύναψης σύμβασης: «...» και διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στην «...», ΑΦΜ: «...», Δ.Ο.Υ. «...» και εκπροσωπείται νόμιμα στο παρόν από τον «...», Κατά περίπτωση, επωνυμία της συμμετέχουσας ένωσης: Η επωνυμία της Ένωσης Οικονομικών Φορέων είναι: «...» και σκοπός της είναι η ορθή εκτέλεση του υπόψη έργου. Ως έδρα της Ένωσης ορίζεται η «...». Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Όχι Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ - Κατά περίπτωση, αναφορά του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να υποβάλει προσφορά - Απάντηση: ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ». Αντίστοιχα, στο ΕΕΕΣ της «...» και στο Μέρος ΙΙ αυτού δηλώθηκαν τα παρακάτω «Ο ΟΦ συμμετάσχει στη διαδικασία μαζί με άλλους Οικονομικούς Φορείς - Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους; Απάντηση: Ναι - Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...): GM - Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) 4 Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία σύναψης σύμβασης: «...» και διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στο «...», Α.Φ.Μ.:«...». Κατά περίπτωση, επωνυμία της συμμετέχουσας ένωσης: «...» - Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Όχι - Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ - Κατά περίπτωση, αναφορά του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να υποβάλει προσφορά. Απάντηση: ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ».

26. Επίσης, στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της παρεμβαίνουσας ένωσης περιλαμβάνεται και το ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ με ημερομηνία 27.12.2023, υπογεγραμμένο ηλεκτρονικά από τους εκπροσώπους των μελών της. Στο άρθρο 4 του παραπάνω ιδιωτικού συμφωνητικού προβλέπονται τα εξής «Από τους συμβαλλόμενους της ένωσης οικονομικών φορέων, το κάθε μέλος θα εκτελέσει και θα λάβει αμοιβή, ίση με τα κάτωθι ποσοστά : Επί του συνόλου των εργασιών της σύμβασης, το μέλος «...» θα εκτελέσει το 50,00% του συνόλου των εργασιών, ενώ το μέλος «...» και διακριτικό τίτλο «...» θα εκτελέσει το υπολειπόμενο ποσοστό των εργασιών του έργου ήτοι ποσοστό 50,00% επί των συμβατικών εργασιών του έργου».

27. Με τα παραπάνω δεδομένα, κατά το βάσιμο ισχυρισμό της προσφεύγουσας, η αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών δεν είναι νόμιμη και σύμφωνη με την Διακήρυξη του διαγωνισμού. Και αυτό γιατί τα μέλη της παρεμβαίνουσας ένωσης, κατά παράβαση του άρθρου 3.1 της Διακήρυξης, παρέλειψαν να δηλώσουν στα ΕΕΕΣ τους τα απαιτούμενα στοιχεία της έκτασης και του είδους της συμμετοχής τους στην ένωση και της μεταξύ τους κατανομή της αμοιβής. Οι παραπάνω δε αναφορές κατά τη ρητή πρόβλεψη της Διακήρυξης έπρεπε να περιληφθούν, είτε στο ΕΕΕΣ της συμμετέχουσας ένωσης, είτε στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, ενώ δεν είναι αποδεκτή η τυχόν αναφορά τους σε άλλα έγγραφα της προσφοράς, καθώς η διατύπωση του όρου 3.1 **«Στην προσφορά προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής»** περιέχει και εξειδίκευση κατά την οποία **«Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α) είτε στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης (...)**». Δηλαδή, σε αντιστοιχία και με τα όσα κρίθηκαν κατά την εξέταση του πρώτου σκέλους του ισχυρισμού, στη Διακήρυξη προσδιορίζεται επακριβώς το έγγραφο της προσφοράς, στο οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι ζητούμενες πληροφορίες και το έγγραφο αυτό μπορεί να είναι το ΕΕΕΣ ή εναλλακτικά μόνο η συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, την οποία δεν κατέθεσε στην προκειμένη περίπτωση η παρεμβαίνουσα. Επομένως, τυχόν αναφορά των παραπάνω πληροφοριών σε άλλα έγγραφα της προσφοράς, όπως για παράδειγμα στο ιδιωτικό

Αριθμός Απόφασης : 569/2024

συμφωνητικό σύστασης της ένωσης, δεν πληροί τις απαιτήσεις της Διακήρυξης και καθιστά την προσφορά πλημμελή και απορριπτή, δεδομένου ότι κατά ρητή απαίτηση της Διακήρυξης στο επίμαχο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας αυτές έπρεπε να παρασχεθούν μέσω του ΕΕΕΣ ή συνοδευτικής αυτού υπεύθυνης δήλωσης (βλ. και ΕΑΔΗΣΥ 135/2024). Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός στο σύνολό του.

28. Μετά τα παραπάνω, η προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών είναι απορριπτή, καθώς ο παραπάνω λόγος που προβάλλεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της γίνεται δεκτός ως βάσιμος, ενώ παρέλκει η εξέταση του έτερου λόγου που προβάλλει η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι οι παραπάνω πλημμέλειες, παρέχουν αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την απόρριψή της (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 274/2018, 344/2017, 47/2017, 296/2016, ΔΕφΠειρ. Ν95/2020 ΔΕφΑθ. 279/2019, 239/2019, ΔΕφΘεσ/νικης 83/2019 κ.α.).

29. Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή σύμφωνα με το σκεπτικό και να επιστραφεί το κατατεθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

1. Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.
2. Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το μέρος αυτής με το οποίο κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας.
3. Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 22 Μαρτίου 2024 και εκδόθηκε στις 8 Απριλίου 2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ